

Samenvatting 102162

Reglementsgeschil met betrekking tot verkiezingsstelsel MR.

het bevoegd gezag heeft in het reglementsvoorstel opgenomen dat de verkiezingen van de MR worden georganiseerd volgens het lijstenstelsel en dat de MR voor de verkiezing een uitwerkingsplan opstelt dat ter goedkeuring aan het bevoegd gezag wordt voorgelegd. Indien het bevoegd gezag zijn goedkeuring aan het uitwerkingsplan onthoudt, kunnen bevoegd gezag en/of MR daarover een reglementsgeschil aan de Commissie voorleggen, aldus het voorstel.

De MR wenst dat in het reglement wordt opgenomen dat de verkiezingen voor de MR worden gehouden op basis van het personenstelsel.

De Commissie overweegt dat onder de gegeven omstandigheden het passief en actief kiesrecht en de democratische verhoudingen binnen de instelling het meest zijn gediend met een personenstelsel dat zogenoemde kongsi-vorming uitsluit. Op die wijze wordt zowel aan de wensen van het bevoegd gezag als aan die van de MR tegemoet gekomen. Het is voorts een zaak van zowel het bevoegd gezag als de MR om personeel en medewerkers binnen alle units te bewegen tot betrokkenheid bij de medezeggenschap binnen de instelling.

Aldus oordeelt de Commissie dat het bevoegd gezag bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot zijn voorstel heeft kunnen komen. De Commissie bepaalt dat in het vast te stellen medezeggenschapsreglement het lijstenstelsel dient te worden vervangen door het stelsel van de 'Enkelvoudige Overdraagbare Stem' als uiteengezet in de bijlage van de uitspraak van de Commissie.

102162

UITSpraak

in het geschil tussen:

het College van bestuur van het A, gevestigd te B, hierna te noemen het bevoegd gezag
gemachtigde: mr H.J.J.M. van der Bruggen.

en

de medezeggenschapsraad van het A, hierna te noemen de MR of de raad
gemachtigde: mr J.D.E. van den Heuvel.

1. HET VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift met bijlagen van 12-12-2001, ingekomen op 13-12-2001, heeft het bevoegd gezag een geschil met betrekking tot de vaststelling van een medezeggenschapsreglement bij de Commissie aanhangig gemaakt.

De MR heeft een verzoekschrift met bijlagen d.d. 07-02-2002 ingediend, ingekomen op 08-02-2002, aangevuld d.d. 12-03-2002 en 23-04-2002.

De mondelinge behandeling vond plaats op 12-03-2002.

Het bevoegd gezag werd vertegenwoordigd door C voorzitter van het College van bestuur en D, secretaris van het College van bestuur, bijgestaan door genoemde gemachtigde.

De MR verscheen in de personen van E, voorzitter MR, F, secretaris MR, G, vice-voorzitter MR en H, lid MR, bijgestaan door genoemde gemachtigde.

Partijen hebben hun standpunten gehandhaafd en toegelicht.

het bevoegd gezag heeft een pleitnotitie met bijlagen overgelegd.

De MR heeft een pleitnotitie met bijlagen overgelegd.

Naar aanleiding van de zitting hebben partijen nader overleg gevoerd en is door drs C.J.H. Schepel, lid van de Commissie, tussen partijen bemiddeld teneinde een oplossing in der minne te bereiken.

Omdat de bemiddeling niet tot een oplossing heeft geleid, is de procedure voor de Commissie vervolgd waarbij de heer drs C.J.H. Schepel als lid van de Commissie is vervangen door zijn plaatsvervangster, mw. mr G.J. Wubs-Postma.

Het bevoegd gezag heeft zijn verzoekschrift aangevuld bij brief met bijlagen d.d. 08-05-2002.
De MR heeft zijn verzoekschrift aangevuld bij brieven met bijlagen van 05-04-2002, 27-05-2002 en 12-06-2002.

Vervolgens heeft op 13-06-2002 een tweede mondelinge behandeling van het geschil plaatsgevonden.

Het bevoegd gezag werd vertegenwoordigd door C voornoemd, D voornoemd, bijgestaan door de gemachtigde.

De MR verscheen in de personen van E voornoemd, F voornoemd en H voornoemd, bijgestaan door de gemachtigde.

Beide partijen hebben pleitnotities overgelegd.

De inhoud van voornoemde stukken geldt als hier herhaald en ingelast.

2. DE FEITEN

De Commissie gaat op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht uit van de volgende, als gesteld en niet of onvoldoende weersproken en door de Commissie in deze procedure relevant geachte, tussen partijen vaststaande feiten.

Het A is in 1997 ontstaan uit een fusie van een aantal onderwijsinstellingen. In 1997 is een medezeggenschapsreglement vastgesteld waarin de geldigheidsduur van het reglement was vastgesteld op maximaal 3 jaar. In dat reglement was in strijd met art. 15 lid 1 onder c WMO geen verkiezingsregeling opgenomen.

Ten aanzien van de zittingsduur van de MR-leden bepaalde het reglement van 1997 dat deze gelijk is aan de periode dat het desbetreffende MR-lid deel uitmaakte van de deelraad waaruit en waardoor hij is gekozen. Omdat het bevoegd gezag nooit deelraden heeft ingesteld en een verkiezingsregeling ontbrak, is een aantal zittende MR-leden niet afgetreden.

Eind 1999 zijn partijen in overleg getreden over de vaststelling van een nieuw medezeggenschapsreglement, inclusief verkiezingsregeling. Nadat de MR begin januari 2001 had geweigerd met een voorgenomen reglementsvoorstel in te stemmen, heeft geen der partijen binnen de wettelijke termijn van 3 maanden een reglementsvoorstel aan de Commissie voorgelegd, waardoor dat voorstel was vervallen. Ten aanzien van het standpunt van het bevoegd gezag dat het bij gebrek aan een verkiezingsregeling zelf de verkiezingen kon organiseren, heeft de MR een interpretatiegeschil aan de Commissie voorgelegd. Dit geschil is bij de Commissie bekend onder MV 01.002 en leidde tot de uitspraak d.d. 02-10-2001 van de Commissie, inhoudende dat het bevoegd gezag niet de bevoegdheid heeft om zonder geldend medezeggenschapsreglement verkiezingen voor de MR uit te schrijven en te organiseren.

Vervolgens heeft het bevoegd gezag bij brief van 25-10-2001 een nieuw voorstel van een medezeggenschapsreglement ter instemming aan de MR voorgelegd. In dat reglementsvoorstel wordt uitgegaan van de bevoegdhedenverdeling van de MR conform de WMO. Ten aanzien van de verkiezingen is in het voorstel onder meer bepaald dat verkiezingen worden georganiseerd volgens het lijstenstelsel en dat de MR voor de verkiezing een uitwerkingsplan opstelt dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het College van bestuur. Indien het College van bestuur zijn goedkeuring aan het uitwerkingsplan onthoudt, is er sprake van een geschil omtrent de inhoud van het medezeggenschapsreglement en zijn het bevoegd gezag en de MR bevoegd dit voor de leggen aan de Commissie voor geschillen, aldus het voorstel van het bevoegd gezag.

Nadat de MR had medegedeeld niet met het voorstel te kunnen instemmen, heeft het bevoegd gezag binnen de gestelde termijn een reglementsgeschil aan de Commissie voorgelegd.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Het bevoegd gezag heeft aangegeven dat het A veel locaties over een groot spreidingsgebied heeft. Het lijstenstelsel zorgt ervoor dat de medewerkers zich instellingsbreed in de MR vertegenwoordigd voelen. Op dit ogenblik komen 3 van de 6 PMR-leden uit dezelfde unit. Het bevoegd gezag kan zich ook vinden in een unit-gerelateerd personenstelsel, gebaseerd op de huidige streefformatie.

De MR heeft daartegenover gesteld dat het lijstenstelsel is bedoeld om de huidige MR voltallig te laten aftreden, terwijl het bevoegd gezag ervoor had moeten zorgen dat er tijdig verkiezingen konden plaatsvinden. Vanwege de continuïteit is voltallig aftreden van de MR niet gewenst.

Een lijstenstelsel verdient geen voorkeur omdat het leidt tot programma's met deelbelangen terwijl de MR juist de belangen in algemeen bestuurlijke zin dient te behartigen.

Ook het door het bevoegd gezag geboden alternatief, namelijk een unit-gerelateerd personenstelsel is ongewenst omdat dit stelsel zou gelden op basis van een streefformatie waarvan de vaststelling nog lang niet is afgerond. Bovendien kan een dergelijk stelsel ertoe leiden dat personen binnen een unit geen stem kunnen uitbrengen omdat niemand zich binnen hun unit kandidaat heeft gesteld. Overplaatsing naar een andere unit, zou ook leiden tot verlies van het lidmaatschap van de MR, waardoor de unit niet meer is vertegenwoordigd. Door overplaatsing kunnen onwelgevallige MR-leden ook uit de MR gezet worden.

De MR concludeert dat het personenstelsel de voorkeur verdient.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De bevoegdheid en de ontvankelijkheid

De instelling is aangesloten bij deze Commissie.

Aangezien het geschil betrekking heeft op een reglementsvoorstel waarvoor niet de vereiste instemming van de MR is verkregen, is de Commissie op grond van art. 19 lid 2 WMO 1992 bevoegd van het geschil kennis te nemen.

Nu het geschil binnen de in art. 21 lid 1 gestelde termijn van 3 maanden aan de Commissie is voorgelegd, is het bevoegd gezag ontvankelijk in zijn verzoek.

Toetsingskader

Op grond van art. 21 lid 3 WMO 1992 dient de Commissie te beoordelen of het bevoegd gezag bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot zijn voorstel heeft kunnen komen.

Voor zover de Commissie van oordeel is dat het bevoegd gezag bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot zijn voorstel heeft kunnen komen, dient de Commissie in deze uitspraak aan te geven hoe het voorstel dient te worden gewijzigd.

Het geschil

Uit de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting is de Commissie gebleken dat de instelling ongeveer 1000 medewerkers heeft en tussen 10.000 en 11.000 deelnemers telt. De opleidingen zijn ondergebracht in 7 units en zijn over een groot geografisch gebied verspreid.

De huidige MR heeft 18 zetels. In de deelnemersgeleding zijn 7 vacatures, in de personeelsgeleding zijn 3 vacatures. Van de huidige zes leden van de PMR, komen 3 personen uit dezelfde unit.

Het is de Commissie voorts gebleken dat de verstandhouding tussen het bevoegd gezag en de MR reeds lange tijd niet optimaal is, hetgeen onder meer tot diverse geschillen heeft geleid. Het geschil over de verkiezingsregeling in het reglementsvoorstel moet mede in het licht van die moeizame verhouding tussen partijen worden gezien.

De Commissie heeft er in zijn algemeenheid begrip voor dat een bevoegd gezag ernaar streeft om in de verkiezingsregeling voor de MR bepaalde mogelijk te verwachten ongewenste neveneffecten van verkiezingen te minimaliseren. Zo acht de Commissie het niet onredelijk dat het bevoegd gezag door middel van de verkiezingsregeling tracht te voorkomen dat leden van de MR voornamelijk uit eenzelfde unit zouden kunnen komen. De Commissie is echter van oordeel dat het voorgestelde lijstenstelsel dit probleem niet afdekt. Immers, het reglementsvoorstel bevat geen uitwerking van een lijstenstelsel over de units. Aldus blijft het wel mogelijk dat de (P)MR na de verkiezingen opnieuw zal zijn samengesteld uit meer personen uit één unit en dat van een aantal units niemand in de MR zit.

Niet valt uit te sluiten dat bij de vorming van lijsten een samenwerking ontstaat die juist het effect kan hebben dat het bevoegd gezag thans wenst te voorkomen.

Weliswaar is in art. 15 lid 2 van het reglementsvoorstel opgenomen dat de MR voor de verkiezingen een uitwerkingsplan opstelt, doch de Commissie acht het niet aangewezen dat via dat uitwerkingsplan nog principiële zaken als bijvoorbeeld het verband van lijsten met units, geregeld wordt. Nu het bevoegd gezag kennelijk beoogt om het lijstenstelsel te verbinden aan de units, zal het uitwerkingsplan van de MR naar alle waarschijnlijkheid niet worden goedgekeurd door het bevoegd gezag, hetgeen op grond van art. 15 lid 3 van het reglementsvoorstel een nieuwe bron van conflicten tussen partijen zal zijn. Immers, in genoemd artikel is aangegeven dat partijen een geschil aan de Commissie kunnen voorleggen indien het bevoegd gezag zijn goedkeuring aan het uitwerkingsplan onthoudt.

Alles overziende is de Commissie van oordeel dat in het reglement een totale regeling van het verkiezingsstelsel moet worden opgenomen zodat toekomstige conflicten aangaande het stelsel zijn uitgesloten.

Wat betreft het te kiezen stelsel overweegt de Commissie dat onder de gegeven omstandigheden het passief en actief kiesrecht en de democratische verhoudingen binnen de instelling het meest zijn gediend met een personenstelsel dat zogenoemde kongsi-vorming uitsluit. Op die wijze wordt zowel aan de wensen van het bevoegd gezag als aan die van de MR tegemoet gekomen. Het is voorts een zaak van zowel het bevoegd gezag als de MR om personeel en medewerkers binnen alle units te bewegen tot betrokkenheid bij de medezeggenschap binnen de instelling.

Op grond van bovenstaande overwegingen is de Commissie van oordeel dat het zogenoemde kiesstelsel van de 'Enkelvoudige Overdraagbare Stem' in het reglement dient te worden vastgelegd. Dit kiesstelsel is ter zitting door de Commissie naar voren gebracht en toegelicht. Partijen hebben daarop aangegeven geen bezwaren tegen dit stelsel te hebben.

In de bijlage bij deze uitspraak, bevindt zich een uitleg over de werking van het stelsel. Tevens zijn daarbij twee voorbeelden ruim in stappen uitgewerkt.

Het voorgaande houdt in dat het door de MR op te stellen uitwerkingsplan als genoemd in art. 15 lid 2 van het reglementsvoorstel, geen betrekking meer kan hebben op het kiesstelsel als zodanig.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen is de Commissie van oordeel dat het bevoegd gezag bij afweging van de betrokken belangen niet in redelijkheid tot zijn voorstel heeft kunnen komen.

Het voorgestelde lijstenstelsel dient in het vast te stellen medezeggenschapsreglement te worden gewijzigd in het stelsel van de 'Enkelvoudige Overdraagbare Stem', als hierboven genoemd en uiteengezet in de bijlage van deze uitspraak.

Aldus gedaan te Woerden op 8 juli 2002 door prof. mr H.W. van Soest, voorzitter, F.J. Osseweijer en mr G.J. Wubs-Postma, leden, in aanwezigheid van mr H.E. Mertens, secretaris.

prof. mr H.W. van Soest
voorzitter

mr H.E. Mertens
secretaris